

УДК 330.316

**ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ОРГАНІЗАЦІЮ
ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ**

АНДРУСЕНКО І.І.,

*Студентка 3 курсу, відділення з підготовки молодших спеціалістів,
спеціальність «Бухгалтерський облік»*

*Науковий керівник ПЕТРОВСЬКА Ю.Г., викладач відділення з
підготовки молодших спеціалістів*

***ВП Національного університету біоресурсів та природокористування
України «Ніжинський агротехнічний інститут»***

У даній статті розроблено класифікацію факторів інноваційного розвитку, вивчено вплив фінансово-економічних, соціальних факторів на інноваційну активність сільськогосподарських підприємств та визначено напрямки активізації інноваційного розвитку аграрного виробництва.

Інноваційний розвиток, фінансово-економічні фактори, соціальні фактори, структура керування, сільськогосподарське підприємство.

Сьогодення характеризується підвищеним інтересом щодо вирішення проблем інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств. У економічній літературі багато уваги приділяється питанню щодо факторів, які призводять до успіху в процесі інновації. До них відносять організаційні фактори та неорганізаційні фактори.

Розглянемо найважливіші організаційні фактори, що позначаються в процесі інновації сільськогосподарської продукції. Ці фактори можуть бути згруповані в такий спосіб:

- група факторів, що характеризують комунікацію, взаємодію й обмін інформацією. Такі фактори повинні забезпечити гарні комунікаційні зв'язки

© Ю.Г. Петровська, І.І. Андрусенко

між членами функціональних груп функціональними підрозділами, особливо, між дослідно-конструкторськими відділами і відділами маркетингу, а також стратегічного планування; етапами інноваційного процесу; інноваторами, користувачами й іншими партнерами; внутрішніми групами з різними задачами; винахідниками і групами, що займаються розробкою проектів;

- група факторів, що задають організаційну структуру інноваційного процесу і що дозволяють одержати компроміс між функціональною й орієнтованою організацією, забезпечити необхідні масштаби авторитету керівника проекту, створити необхідну організаційну відповідність між поставленими проблемами і структурою груп, що вирішують ці проблеми;

- група факторів, що визначають стиль менеджменту й атмосферу взаємин. Сюди відносяться застосування органічного менеджменту, що сприяє впровадженню інновацій; взаємна довіра; розуміння того, що доля будь-якої інновації залежить від готовності до ризику; наявність ведучого менеджера, схильного до нових ідей; сприяння виконанню технічних експериментів; відчуття ведучими менеджерами своєї відповідальності за долю інновації.

Сьогодення характеризується підвищеним інтересом щодо вирішення проблем інноваційного розвитку не тільки шляхом звичайної констатації та фіксації статистичних даних та проблем активізації інноваційної діяльності на підприємстві, але й шляхом якісного аналізу фундаментальних понять і

категорій, формування нових підходів до вивчення інноваційної діяльності, подальшого її моніторингу, управління процесами та ефективної її організації.

Сучасні аграрні підприємства, які функціонують у складному соціально-економічному середовищі, повинні постійно створювати і впроваджувати різного роду інновації, що забезпечують їх ефективну діяльність в ринковій економіці. Адже успіх економічного розвитку сільськогосподарського підприємства вирішальною мірою залежить від впровадження у його діяльність нововведень та, на цій основі формування конкретних переваг.

Економіка, якій притаманна гостра конкурентна боротьба, вимагає особливого підходу до інновацій. Маючи на меті підвищення ефективності діяльності, інновації відкривають широкі перспективи для розвитку сучасного аграрного підприємництва. Успішна інноваційна діяльність дає можливість підприємству сформувати позитивний імідж, підвищити конкурентоспроможність, ефективніше використовувати обмежені ресурси, збільшити прибуток. Для вирішення цього завдання потрібно кардинально змінити ставлення до процесу інноваційної діяльності всіх його учасників: продукування інновацій повинно стати не тільки економічною доцільністю, але і життєвою необхідністю.

На характер інноваційної спрямованості розвитку сільськогосподарського підприємства впливають такі фактори:

1. Частота та ефективність впровадження на підприємстві інновацій – ці параметри відображають фактичний досвід роботи підприємства з інноваціями чи інноваційними напрямками діяльності. Факти реалізації підприємством інновацій у минулому засвідчують наявність певного інноваційного потенціалу підприємства і готовність персоналу підприємства до змін, але не відображає величину потенціалу і рівень готовності працівників до змін. Щодо інформації про ефективність реалізації інновацій, то вона також не вказує на величину інноваційного потенціалу і рівень готовності працівників до змін, а лише дозволяє зробити висновки про те, які результати реалізації інновацій отримані за наявного інноваційного потенціалу та фактичної готовності працівників до змін. Наявність інформації про частоту та ефективність реалізації інновацій є необхідною, але не достатньою умовою для формування висновку про інноваційну спрямованість розвитку сільськогосподарського підприємства.

2. Інноваційна спрямованість конкурентної стратегії аграрного підприємства. Основною метою інноваційної стратегії аграрного підприємства має бути створення та розвиток інноваційного потенціалу, реалізація якого забезпечуватиме стійкі конкурентні переваги суб'єкта господарювання, які ґрунтуються на впровадженні інновацій. Обов'язковими умовами при обґрунтуванні стратегічних заходів в сфері інноваційної діяльності та розвитку інноваційного потенціалу є їх відповідність обраним підприємством загальній та конкурентній стратегіям. Інноваційна складова є необхідною умовою стратегії розвитку аграрного підприємства залежно від її виду (вертикальна чи

горизонтальна інтеграція). Найбільшу увагу стратегії розвитку інноваційного потенціалу сільськогосподарського підприємства слід приділити у випадку реалізації конкурентних стратегій диференціації та сфокусованої диференціації. Разом з тим, реалізація конкурентної стратегії лідерства у витратах має бути базуватися на відповідній інноваційній стратегії, основним напрямком якої є впровадження інновацій, спрямованих на раціональне використання ресурсів.

3. Потенціал сільськогосподарського підприємства щодо розробки і впровадження інновацій – це факт наявності у підприємства інноваційних ресурсів. Під інноваційними ресурсами у даному випадку, мається на увазі: соціальний потенціал – можливості, які пов'язані з задоволенням потреб, інтересів працівників шляхом застосування різних форм та систем оплати праці, створення таких умов організації праці і відпочинку, які забезпечують зростання продуктивності праці паралельно з розвитком особистості; організаційно-управлінський потенціал – можливості, які залежать від рівня загального, фінансового, маркетингового управління підприємством, інформаційного забезпечення; економічний потенціал – можливості, які пов'язані з використанням капіталу підприємства, фінансових і трудових ресурсів. Кожна складова має свої особливості, свої можливості використання для стягнення найбільшої ефективності в діяльності підприємства: являє собою динамічну систему, яка обумовлюється тісною залежністю від фактору часу, існує на основі ресурсів підприємства (трудових, фінансових, природних), є результатом високопрофесійної, компетентної та успішної управлінської діяльності, створює можливості щодо інноваційного розвитку, спрямована на отримання соціального, економічного, організаційного та інших видів ефекту.

Не можна не згадати про такі фактори, як законодавчі – вони формують правову основу інноваційного розвитку аграрних підприємств в Україні на основі системи законних та підзаконних актів; організаційно-управлінські здійснюють вплив через інституційно-управлінські та інституційно-організаційні зміни в інноваційній сфері; фінансово-економічні фактори визначають особливості здійснення інноваційної діяльності підприємств з позицій грошово-кредитних, бюджетно-податкових, амортизаційних важелів інноваційного розвитку; соціальні фактори відділяють вплив соціальних наслідків інноваційного розвитку від впливу багатьох інших факторів; гуманітарні фактори впливають на інноваційний розвиток через ступінь освіченості населення, рівень знань і науки в країні; інформаційні визначають особливості інноваційного розвитку підприємств на основі використання інформаційних ресурсів.

Реалії сьогодення потребують від керівників сільськогосподарських підприємств і організацій, від кожного працівника усвідомлення важливості інноваційної спрямованості розвитку підприємства.

Керівники аграрних підприємств повинні розуміти, що інноваційний розвиток сільськогосподарського підприємства робить його більш

**Матеріали Міжнародної студентської науково-практичної конференції
«Наукові дослідження молоді у вирішенні актуальних проблем аграрного
сектора України»**

конкурентоспроможним по відношенню до інших. Ключовими факторами, які впливають на інноваційну спрямованість розвитку підприємства є: частота і ефективність впровадження на підприємстві інновацій, потенціал підприємства щодо розробки і впровадження інновацій.

Основними характеристиками нововведень є якісна новизна виробів, економічний ефект та соціальні наслідки. При цьому першочерговим завданням керівників сільськогосподарського підприємства є визначення пріоритетних напрямків розвитку підприємства, забезпечення конкурентоспроможності продукції, піклування про ефективність виробництва. Таким чином, інноваційний менеджмент повинен забезпечити організаційні аспекти розробки, обґрунтування, вибору оптимального варіанту інновацій, їх впровадження на сільськогосподарському підприємстві та реалізації інноваційних виробів на ринку. Основною метою цієї діяльності є забезпечення конкурентних переваг підприємства, стабільності його прибутків та інтенсивного типу розвитку.